

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2008-03-03

Närvarande: F.d. justitierådet Bo Svensson, regeringsrådet Nils Dexe och f.d. justitieombudsmannen Nils-Olof Berggren.

Kompletterande bestämmelser till den nya Bryssel II-förordningen

Enligt en lagrådsremiss den 21 februari 2008 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (2001:394) med kompletterande bestämmelser till Bryssel II-förordningen,
2. lag om ändring i lagen (1904:26 s. 1) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmynderskap,
3. lag om ändring i lagen (1970:375) om utlämning till Danmark, Finland, Island eller Norge för verkställighet av beslut om vård eller behandling,
4. lag om ändring i lagen (1973:943) om erkännande av vissa utländska äktenskapsskillnader och hemskillnader,
5. lag om ändring i lagen (1977:595) om erkännande och verkställighet av nordiska domar på privaträttens område,
6. lag om ändring i lagen (1989:14) om erkännande och verkställighet av utländska vårdnadsavgöranden m.m. och om överflyttning av barn.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Torbjörn Malm, biträdd av rättssakkunniga Helena Corell.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:394) med kompletterande bestämmelser till Bryssel II-förordningen

Den nu gällande lagens rubrik hänvisar till den numera upphävda förordningen (EG) nr 1347/2000 (Bryssel II-förordningen). Genom sitt nya föreslagna innehåll kommer lagen dock att innehålla kompletterande bestämmelser till den s.k. nya Bryssel II-förordningen, (EG) nr 2201/2003. Enligt Lagrådets mening bör i tydlighetens intresse rubriken ändras och förslagsvis hänvisa till "den nya Bryssel II-förordningen". Alternativt kan den äldre lagen upphävas och ersättas av en ny lag med det innehåll som nu föreslås beträffande den äldre lagen.

6 och 7 §§

I de föreslagna 6 och 7 §§ finns bestämmelser som pekar ut viss socialnämnd som behörig myndighet i olika situationer. Vid föredragningen har det upplysts att valet att använda begreppet socialnämnd i lagtexten har gjorts mot bakgrund av att det används även i andra författningar med anknytning till de aktuella bestämmelserna. Som exempel har nämnts föräldrabalken och lagen (1989:14) om erkännande och verkställighet av utländska vårdnadsavgöranden m.m. och om överflyttning av barn.

Enligt 2 kap. 4 § socialtjänstlagen (2001:453) fullgörs kommunens uppgifter inom socialtjänsten av den eller de nämnder som kommunfullmäktige bestämmer. Kommunerna har frihet att organisera arbetet på det sociala området i nämnder på det sätt de finner lämpligt. Det är till skillnad mot den ordning som gällde tidigare inte obligatoriskt

för kommunerna att ha en socialnämnd. Den lagstiftningsteknik som valdes i samband med att det obligatoriet avskaffades, innebar att det i socialtjänstlagen och andra författningar med föreskrifter om socialnämndens uppgifter inte gjordes några förtydligande följdändringar. I 2 kap. 4 § andra stycket socialtjänstlagen infördes i stället en förklaring att vad som sägs i den lagen eller annan författning om socialnämnd i förekommande fall gäller den eller de nämnder som kommunfullmäktige utser att fullgöra uppgifter inom socialtjänsten.

I Stockholms kommun fullgörs kommunens uppgifter inom socialtjänsten av stadsdelsnämnderna. Det finns inte någon nämnd med beteckningen socialnämnd. Det framgår därmed inte direkt av den i remissen föreslagna regeln i 7 § vilken nämnd som är behörig, utan det får avgöras med ledning av kommunfullmäktiges beslut i frågan. Motsvarande gäller i fall som avses i 6 §, om uppgifterna i den ifrågasvarande kommunen fullgörs av en annan nämnd än en socialnämnd.

Det kan ifrågasättas om begreppet socialnämnd bör användas vid införande av nya bestämmelser som rör verksamhet inom socialtjänsten. Frågan bör avgöras med utgångspunkt från det sammanhang bestämmelserna finns i. Författningstexten blir inte tydlig om olika beteckningar används växelvis, vilket talar emot att man inom ett område gradvis utmönstrar användningen av begreppet. Däremot kan det vara naturligt att överväga sådana ändringar vid en mer omfattande översyn inom ett område.

I det nu föreliggande fallet finns inget omedelbart sammanhang med andra bestämmelser som gör det lämpligt att använda begreppet. Lagrådet förordar därför att paragraferna får följande lydelse:

6 § En fråga om godkännande av en placering av ett barn i Sverige enligt artikel 56.2 prövas av en nämnd som fullgör uppgifter inom socialtjänsten i den kommun där barnet avses bli placerat.

7 § Om tillämpningen av Bryssel II-förordningen innebär att en fråga ska prövas av en nämnd som fullgör en kommuns uppgifter inom socialtjänsten i Sverige och det inte finns någon annan behörig nämnd, tas frågan upp av en nämnd i Stockholms kommun som fullgör sådana uppgifter.

Även en sådan utformning av bestämmelserna innebär att det, för att man ska veta vilken nämnd inom kommunen som är behörig, är nödvändigt att hos kommunen undersöka vilken nämnd som fullgör uppgifterna.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar övriga lagförslag utan erinran.